

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

негізінде қоғамымыздың қоғамдық-экономикалық құндылықтары жатады.

Адамгершілік – адамның рухани байлығы, болашақ ұрпақты ізгілік бесігіне бөлейтін руханиет дәуіріне жаңа қадам болып табылады. Адамгершілік тәрбиенің нәтижесі адамдық тәрбие болып табылады.

Ол тұлғаның қоғамдық бағалы қасиеттерімен сапалары, қарым-қатынастарында қалыптасады. Адамгершілік қоғамдық сананың ең басты белгілерінің бірі болғандықтан, адамдардың мінез-құлқы, іс-әрекеті, қарым-қатынасы, көзқарасымен сипатталады.

Олар адамды құрметтеу, оған сену, әдептілік, кішіпейілдік, қайырымдылық, жанашарлық, ізеттілік, инабаттылық, қарапайымдылық т.б.

Адамгершілік – ең жоғары құндылық деп қарайтын жеке адамның қасиеті, адамгершілік және психологиялық қасиеттерінің жиынтығы.

Жас ұрпақтың бойына адамгершілік қасиеттерді сіңіру - ата-ана мен ұстаздардың басты міндеті. Адамгершілік әр адамға тән асыл қасиеттер. Адамгершіліктің қайнар бұлағы - халқында, отбасында, олардың өнерлерінде, әдет-ғұрпында. Әр адам адамгершілікті күнделікті тұрмыс — тіршілігінен, өзін қоршаған табиғаттан бойына сіңіреді.

Қазіргі заман жағдайына сәйкес жас жеткіншекке адамгершілік-патриоттық тәрбие беруде оларды шынықтыру, патриоттық санасын өсіру, үлкен азаматтық дәрежеге баулу, қоғамның алдында әр уақытта үлкен жауапкершілікті жүктейді.

Жас ұрпақтың бойында белсенді іс-әрекетсіз тек сөз, теориямен патриоттық тәрбие беру көп нәтиже бере қоймайды. Белсенді азамат өзі қоғам өміріне іс-әрекет арқылы араласып, сол еңбегінің нәтижесі көрінген кезде баланың патриоттық сезімі жоғарылап, айналасындағы басқа балаларға әсері зор болады. Мұғалім сабағында ұлт тарихына қатысты кітапхана қорын, әртүрлі материалдар, патриоттық тақырыптағы ән және музыканы пайдаланса көптеген жасөспірімдердің патриоттық сезімін оята алар еді. Патриотизмнің қалыптасуына, сондай-ақ тарихи орындарға туристік бағыттар ұйымдастыру ықпал етеді. Мектепаралық сайыстар өткізіп, құқық пәнінің маңыздылығын ұғындыру да өте маңызды. Бұл іс-шаралар қалыптасып келе жатқан жастардың жақсы, саналы азамат болуына тікелей әсер етеді. Оның өмірлік тәжірибесі молайып, адамгершілік қасиетінің қалыптасуына көмектеседі.

Қорытындылай келсек, әртүрлі бағытта жүретін тәрбие жұмыстары жастар бойындағы жақсы қасиеттерін әрі қарай дамытып, өз Отанын сүйетін патриот болып тәрбиеленуіне көмегі зор.

Қолданылған әдебиет

1. Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның болашағы - қоғамның идеялық бірлігінде.- Алматы:Кітап,1993.-32 с.

2. ҚР президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Республикалық мұғалімдер съезінде» жасаған баяндамасы.

3. ҚР Президенті Н.Ә. Назарбаевтың "Қазақстан-2050" Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты атты Қазақстан халқына Жолдауы, Астана қ., 2012, 14 желтоқсан.

УДК37.03:811

РОЛЬ БИЛЛИНГВИЗМА В ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОМ РАЗВИТИИ ЧЕЛОВЕКА

Калшабек Ардак Бакиртаевна

ardak.kalshabek@mail.ru

Магистрант 2 курса специальности "Социальной педагогики и самопознания" ЕНУ им.

Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель – К.Калкеева

Говоря на двух языках, человек обладает очевидными практическими преимуществами во все более и более глобализируемом мире.. Быть двуязычным, это оказывается, делает вас более умными. Это может иметь сильное воздействие на ваш мозг, улучшая познавательные навыки, не связанные с языком и даже ограждая против слабоумия в старости.

Это представление о билингвизме удивительно отличается от понимания билингвизма в течение большей части 20-го века. Исследователи, педагоги и влиятельные политики долго полагали, что второй язык был вмешательством познавательного разговора, который препятствовал академическому и интеллектуальному развитию ребенка.

Билингвизм или двуязычие – это владение двумя языками. Двуязычными люди становятся по разным причинам: по случаю (родители-дипломаты переехали в другую страну), по причинам утилитарным (обучение за границей, престижная работа, карьерные перспективы), эмоциональным (общаться с родственниками) и из любви к искусству (родитель влюблен во французский). Не так важно, зачем вы решили растить отпрыска двуязычным, ребенку от этого будет только польза.

Преимущества билингвизма сегодня подтверждают многочисленные исследования. Билингвизм – это гораздо больше, чем просто владение двумя языками. Во-первых, двуязычные дети более восприимчивы к другим людям, другим культурам и имеют более широкий кругозор, по сравнению со своими монолингвальными сверстниками.

Во-вторых, дети-билингвы обладают более развитым металингвистическим восприятием. Они способны чаще узнавать неправильные грамматические конструкции, понимать грамматические правила. Для каждого предмета у них, как минимум, два слова. Двуязычный ребенок постоянно переключается между языками. Благодаря этому билингвы лучше осознают связь между буквами и звуками, из них выходят талантливые писатели и журналисты.

В-третьих, переключаясь с одного языка на другой, билингвы способны лучше фокусироваться, выполнять несколько задач одновременно.

В-четвертых, дивергентное мышление (способность придумать множество способов использовать какой-нибудь предмет, например, скрепку) развито лучше у билингвов, чем у монолингвов. Взрослые билингвы обладают умственной гибкостью, их мозг более устойчив к старческим заболеваниям. И, наконец, история подтверждает пользу билингвизма: большой процент признанных творцов были двуязычными.

Язык – это, прежде всего, средство общения. Французы, которые славятся своим языковым патриотизмом, работающие в австралийском Мельбурне, придерживаются правила: с мамой и папой говорим только на французском.

10 шагов к билингвизму

1. Будьте постоянны. Выбрав стратегию «один родитель – один язык», «место и время», «домашний язык», последовательно воплощайте ее в жизнь.
2. Будьте настойчивы. Чаще напоминайте ребенку о том, как это полезно и хорошо знать два языка.
3. Сделайте обучение приятным, покупайте книги на втором языке, интересные фильмы. Хвалите ребенка за достижения, новые выученные слова.
4. Используйте различные источники: песни, книги, видеоигры.
5. Ищите живого общения с другими носителями языка – детьми и взрослыми. Приглашайте иностранцев в гости, путешествуйте, ходите на двуязычные группы, заведите друзей по скайпу и общайтесь с ними на другом языке.
6. Не замечайте ошибок ребенка, фокусируйтесь на беглости и расширении словарного запаса.
7. Рассмотрите вариант двуязычного обучения: летние языковые лагеря, игровые группы, воскресные школы.
8. Не ограничивайтесь языком, поместите язык в более широкий – культурный контекст.
9. В обучении второму языку имеет значение, как вы говорите и что говорите. Говорить с малышом нужно много, давая ему возможность отвечать (так же, как и при обучении

родному языку).

У большинства детей есть способность и средство, чтобы узнать больше, чем один язык. Исследователи говорят, что есть преимущества для того, чтобы быть двуязычным.

Билингвизм (или многоязычие) может фактически присудить явные преимущества к развивающемуся мозгу. Поскольку двуязычный ребенок переключается между языками, теория идет, она развивает увеличенный исполнительный контроль или способность эффективно управлять тем, что называют более высокими познавательными процессами, такими как решение проблем, память и мысль. Она становится лучше способной запретить некоторые ответы, продвинуть других, и обычно появляется с более гибким и проворным умом. Это - явление, что исследователи называют двуязычное преимущество.

В обзоре 2012 года доказательств Биэлисток показала, что bilinguals действительно показывал увеличенный исполнительный контроль, качество, которое было связано, среди прочего, к лучшей успеваемости. И когда дело доходит до качеств как длительное внимание и переключаящийся между задачами эффективно, билингвалы часто выходят вперед. Кажется довольно очевидным тогда, что, учитывая выбор, Вы должны воспитать своего ребенка, чтобы говорить больше чем на одном языке.

В течение первой половины двадцатого века исследователи фактически думали, что билингвизм поставил ребенка в невыгодное положение, что-то, что повреждает ее I.Q. и словесное развитие.

Дети, которые учатся говорить на двух языках, следуют за образцами изучения. Звуки первого языка могут влиять, как дети учат и используют второй язык. Легче изучить звуки и слова, когда языки, которые Вы учитесь, подобны. В течение долгого времени более трудные звуки и слова будут изучены.[2]

Билингвалы, например, кажется, более владеют мастерством, чем монолингвалы в решений определенных видов умственных загадок. В исследовании 2004 года психологами Эллен Биэлисток и Мишель Мартин-Ри, двуязычных и одноязычных дошкольников попросили сортировать синие круги и красные квадраты, представленные на мониторе в два цифровых мусорных ведра — один отмеченный синим квадратом и другой отмеченный красным кругом.

Обе группы сделали это с сопоставимой непринужденностью. Затем, детей попросили сортировать формы, которые были более сложными, потому что она потребовала более глубокого размышления. Билингвалы были более быстрыми при выполнении этой задачи.

Коллективные данные многих таких исследований свидетельствуют, что двуязычный опыт улучшает так называемую исполнительную функцию мозга — система команды, которая направляет процессы внимания, которые мы используем для планирования, решения проблем и выполнения различных других задач, которые требуют мысленного сосредотачивания. Эти процессы включают отвлекающие факторы игнорирования, чтобы остаться сосредоточенными, которые переключают внимание преднамеренно от одной вещи к другому и удержание информации в памяти — это запоминание последовательности направлений.

Почему делает драку между двумя одновременно активными языковыми системами, для улучшения познания? До недавнего времени исследователи думали, что двуязычное преимущество произошло прежде всего от способности к запрещению, которое было заточено осуществлением подавления одной языковой системы: это подавление, об этом думали, поможет тренировать двуязычные мозги, чтобы проигнорировать отвлекающие факторы в других контекстах. Но то объяснение все более и более, кажется, несоответствующим, так как исследования показали, что билингвалы выступают лучше, чем монолингвалы даже в задачах, которые не требуют запрещения, как пронизывание линии через ряд возрастных чисел, рассеянных беспорядочно на странице.

Основное отличие между билингвалами и монолингвалами может быть более основным: усиленная способность контролировать окружающую среду. Частое переключение на другой язык — вы можете говорить со своим отцом на одном языке и с

ваашей матерью на другом языке”, говорит Альберт Коста, исследователь в университета в Испании.

Двуязычный опыт, кажется, влияет на мозг от младенчества до старости (и есть причина полагать, что это может также относиться к тем, кто учит второй язык позже в жизни).

Список использованных источников

1. Забелина Н.А. О билингвизме / Н.А. Забелина // Теория языка и межкультурная коммуникация. – 2007. – №2. – С.2.
2. Залевская А.А. Вопросы психолингвистической теории двуязычия / А.А. Залевская // Вопросы психолингвистики. – 2009. – №10.

УДК 159.947

ҚАЗІРГІ ПСИХОЛОГИЯ ҒЫЛЫМЫНДАҒЫ МОТИВ МӘСЕЛЕСІ

Балтабаева Жанният Байжуманкызы

студентка 4 курса специальности: Иностранный язык: два иностранных языка, ЕНУ
имени Л.Н.Гумилева

Қашхынбай Байжұман Балтабайұлы

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Мотив мәселесі, шетелдік және отандық психологиядағы ең бір өзекті және негізгі мәселе болып табылады. Қазіргі заман психологиясындағы оның маңыздылығы адамның белсенділік көзі қайдан шығатының сараптау арқылы, оның жүріс-тұрысы мен іс-әрекетін туындатушы қандай күш екендігін анықтау. Сонымен, Х.Хекхаузен пікірі: «Психологиялық зерттеуде, мотив психологиясы секілді қайталанбас, жан-жақты қарастыруға болатын бөлім табу қиын»[4]. Мотив мәселесі адамды белсендендіретін, іс-әрекетке итермелеуші қандай күш екендігін анықтаумен байланысты. Яғни: «адамдар бір бірімен қарым-қатынас жасаған кезде, бірінші кезекте мотивтер жөнінде сұрақтар туындайды. Басқа адамдармен қарым-қатынасқа тусуге не себеп болды? Не түрткі болды? Қандай мақсаттар? және т.б». Жалпы түрде қарастырғанда мотив – бұл адамды қандайда бір іс-әрекетке итермелеуші, ұмтылдырушы күш.

Мотив мәселесінің жан-жақтылығын және күрделілігін, табиғатын, құрамын, жүйесін түсінуде және зерттеуде бағыттар мен әдістердің көптігін білдіреді.(Б.Г.Ананьев, С.Л.Рубинштейн, М.Аргайл, В.Г.Асеев, Л.И.Божович, К.Левин, А.Н.Леонтьев, З.Фрейд және т.б).

Мотив түсінігін қарастыруда ең бір талас туғызатын мәселе мотив пен қажеттіліктің ұқсастығы. Яғни: «қажеттіліктің өзі мотив болып табылады», бұл түсінікті мәселен С.П.Манукян ұстанады. Оның ойынша, қажеттіліктің туындауы мен белсенділігі сыртқы әсерлерге байланысты, сондықтан да, адам жүріс-тұрысының оятушы күшін заттар мен объективті шынайы құбылыстардан іздеу керек.

Қарама-қарсы көзқарасты Ю.В.Шаров ұсынады. Ол өз ұстанымын «Егер де, адамның қарыны аш болса, онда ол үшін қажеттілігін қандай тамақпен қанағаттандыру маңызды емес». Бұл расында талас туғызатын мәселе, себебі адам қарыны аш болса өзіне не қажет екендігін нақты біледі.

Қазіргі заманда мотивті біршама объективті бағалайтын түсінік А.Н.Леонтьевтің психологиядағы іс-әрекет теориясы. А.Н.Леонтьев пен С.Л.Рубинштейннің ойынша, мотив бұл адамның санасында көрініс беретін құбылыс, ол белгілі бір қажеттілікті қанағаттандыруда іс-әрекет тудырушы және бағыттаушы күш т.б.. Сонымен, А.Н.Леонтьевтің ойынша мотив ретінде қажеттіліктің өзін емес, қажеттіліктің заты алынады. Ол былай деген: «бағытталған іс-әрекетті жалғыз ынталандырушы тек қана қажеттіліктің өзі